

Cito Volgstelsysteem VO

Handleiding

Zo helpt het  
volgstelsysteem



# Inleiding

## **Hoe zet ik het Cito Volgstelsysteem VO in bij het maken van analyses?**

Wil je weten hoe jouw leerlingen ervoor staan op basis van hun kernvaardigheden en wil je aan de slag met het maken van analyses? Cito ondersteunt je daarbij.

Met behulp van een eenvoudig stappenplan laten we je in deze handleiding zien welke toetsrapportages van belang zijn en hoe je ze kunt inzetten om een probleem- en behoefteanalyse op leerling- en groepsniveau te maken. Op basis hiervan kun je goed zien wat het effect is van de interventies en waar eventuele knelpunten zitten.

Deze handleiding is gebaseerd op de rapportages van het vernieuwde Cito Volgstelsysteem VO, waarvan elke rapportage signaleringen bevat bij opvallende resultaten waarmee je meteen aan de slag kunt.

Om toegang te krijgen tot de resultaten van je leerlingen op het Cito Volgstelsysteem VO log je in op de [Cito Portal](#). Je kunt ook rechtstreeks inloggen via [rapportagecvvo.cito.nl](https://rapportagecvvo.cito.nl).

Alle voorbeelden in deze handleiding, zoals van leerlingen en groepen, zijn fictief.

Heb je na het lezen van de handleiding nog vragen, opmerkingen of suggesties? Laat het ons weten via [klantenservice@cito.nl](mailto:klantenservice@cito.nl) of 026 - 352 11 11.

# 1 Interpretieren en analyseren op leerlingniveau



## Verdiepen

Hoe komt het dat mijn leerling moeite heeft met **Nederlands leesvaardigheid**?

Kijk naar de [vakrapportage Nederlands](#)

Hoe komt het dat mijn leerling moeite heeft met **Engels leesvaardigheid**?

Kijk naar de [vakrapportage Engels](#)

Hoe komt het dat mijn leerling moeite heeft met **Rekenen-wiskunde**?

Kijk naar de [vakrapportage Rekenen-wiskunde](#)

## Vakrapportage M1a, Toets 1, Nederlands

Toets		Klas			Vak				
Selectie		M1a			Nederlands				
Zoeken op leerlingnaam		2			4				
Voornaam	Achternaam	Niveau versie	Functionerings niveau	Referentie niveau	Groei	Woordenschat	Functionerings niveau	Groei	Signaal
Albert	Horst, van der	gl/tl	bb-	<1F		gl/tl	bb-		
Joan	Horst, van der	gl/tl	bb-	<1F		bb-	5a		
Karl	Horst, van der	gl/tl	bb-	<1F		bb-	5a		
Victor	Horst, van der	gl/tl	bb-	<1F		havo+	5b		
Boa	Horst, van der	gl/tl	bb+	1F		gl/tl	5b		
Istvan	Horst, van der	gl/tl	kb	1F		kb			
Christina	Horst, van der	gl/tl	gl/tl-	1F		havo+			
Souffian	Horst, van der	gl/tl	gl/tl-	1F		kb			

### Interpreteren

- 1 In de **vakrapportage Nederlands** kun je zien hoe de leerlingen hebben gescoord voor leesvaardigheid en woordenschat. Met behulp van kleursignaleringen kun je snel nagaan of leerlingen op niveau hebben gepresteerd, daaronder of daarboven.
- 2 Om de leerlingen te selecteren die behoefte hebben aan ondersteuning, kun je ze ordenen van zwak naar sterk presterend. Onze tip is om te beginnen met het **ordenen van de leerlingen op basis van leesvaardigheid**, omdat uit doorstroomonderzoek blijkt dat deze vaardigheid belangrijker is voor schoolsucces dan woordenschat.
- 3 Bepaal vervolgens **welke leerlingen je in aanmerking wilt laten komen voor extra ondersteuning of uitdaging**. In het eerste geval, zou je je kunnen beperken tot de leerlingen die twee niveaus onder het eigen niveau presteren. Zij hebben een donkerroze kleursignalering gekregen. In een niet-coronasituatie, zou ongeveer tien procent van de leerlingen zo'n signalering krijgen. Je kunt er ook voor kiezen om de selectie van leerlingen

die in aanmerking komen voor extra ondersteuning te baseren op een combinatie van meerdere gegevens. Daarmee ga je de analysefase in.

### Analyseren

- 4 Het metertje geeft aan **hoe de leerling voor Nederlands heeft gepresteerd ten opzichte van de vorige volgtoets** van het Cito Volgstelsel VO. Als de leerling op hetzelfde niveau is gebleven, staat de wijzer van het metertje in het wit. Is de leerling één of twee niveaus gezakt, dan staat het metertje in het roze en als de leerling één of twee niveaus is gestegen, dan staat de wijzer in het blauw. Bij het analyseren van resultaten van het volgstelsel, adviseren we om zo breed mogelijk te kijken. Dus niet alleen naar de resultaten op het toetsmoment zelf, maar ook naar de groei en, in overleg met de mentor, naar resultaten voor andere vakken, de studiehouding, het sociaal-emotioneel functioneren en de [rapportcijfers](#).

### Verdiepen

Als je de leerlingen hebt geselecteerd die in aanmerking komen voor ondersteuning voor leesvaardigheid en je wilt een idee krijgen van welke ondersteuning nodig is, zou je kunnen kijken naar de **resultaten voor woordenschat Nederlands**:

- 5a Als de leerling voor woordenschat één of twee niveaus onder het toetsniveau scoort, zou het om een **taalzwakke leerling** kunnen gaan. Remediëring op het gebied van leesvaardigheid alleen is dan mogelijk onvoldoende. Onze tip is om voor deze leerlingen een **intensieve aanpak te overwegen**, zodat de taalvaardigheid in het algemeen kan worden vergroot.
- 5b Als de leerling voor woordenschat op of boven het niveau van de toets presteert, kun je één **oorzaak voor de zwakke prestatie voor leesvaardigheid uitsluiten**. Zeker als de leerling bij een vorige volgtoets ook al op of boven niveau scoorde voor woordenschat. Remediëring op het gebied van leesvaardigheid in het algemeen lijkt dan meer voor de hand te liggen. In de **domeinrapportage voor Nederlands** kun je zien welke subdomeinen worden bevraagd en hoe de leerlingen hierop hebben gescoord.

Vakrapportage 1Ka, Toets 1, Engels

Toets		Klas			Vak			
Selectie	1	1Ka			Engels			
Zoeken op leerlingnaam		2	Leesvaardigheid		4	Woordenschat		
Voornaam	Achternaam	Niveau versie	Functionerings niveau	ERK-niveau	Groei	Functionerings niveau	Groei	Signaal
Diederik	Crayé, de	kb	<bb	<A2		<bb		
Henriëtte	Crayé, de	kb	<bb	<A2		<bb		5a
Gregor	Crayé, de	kb	<bb	<A2		<bb		
Christina	Crayé, de	kb	<bb	<A2		<bb		
Joan	Crayé, de	kb	<bb	<A2		bb		
Souffian	Crayé, de	kb	<bb	<A2		bb-		
Xavier	Crayé, de	kb	<bb	<A2		havo+		5b
Alessia	Crayé, de	kb	<bb	<A2		<bb		
Boa	Crayé, de	kb	bb-	<A2		bb-		
Yifan	Crayé, de	kb	bb-	<A2		bb-		

### Interpreteren

- 1 In de **vakrapportage Engels** kun je zien hoe de leerlingen hebben gescoord voor leesvaardigheid en woordenschat. Met behulp van kleursignaleringen kun je snel nagaan of leerlingen op niveau hebben gepresteerd, daaronder of daarboven.
- 2 Om de leerlingen te selecteren die behoefte hebben aan ondersteuning, kun je ze ordenen van zwak naar sterk presterend. Onze tip is om te beginnen met het **ordenen van de leerlingen voor leesvaardigheid**, omdat uit doorstroomonderzoek blijkt dat deze vaardigheid belangrijker is voor schoolsucces dan woordenschat.
- 3 Bepaal vervolgens **welke leerlingen je in aanmerking wilt laten komen voor extra ondersteuning of uitdaging**. In het eerste geval, zou je je kunnen beperken tot de leerlingen die twee niveaus onder het eigen niveau presteren. Zij hebben een donkerroze kleur-signalerings gekregen. In een niet-coronasituatie, zou ongeveer één op de vijf leerlingen zo'n signalering krijgen. Dat zijn er natuurlijk best veel. Daarom kun je er ook voor kiezen om de selectie van leerlingen die in aanmerking komen voor extra ondersteuning te baseren op meerdere gegevens. Daarmee ga je de analysefase in.

### Analyseren

- 4 Het metertje **geeft aan hoe de leerling voor Engels heeft gepresteerd ten opzichte van de vorige volgtoets** van het Cito Volgsysteem VO. Als de leerling op hetzelfde niveau is gebleven, staat de wijzer van het metertje in het wit. Is de leerling één of twee niveaus gezakt, dan staat het metertje in het roze. Als de leerling één of twee niveaus is gestegen, dan staat de wijzer in het blauw. Bij het analyseren van resultaten van het volgsysteem, adviseren we om zo breed mogelijk te kijken. Dus niet alleen naar de resultaten op het toetsmoment zelf, maar ook naar de groei en, in overleg met de mentor, naar resultaten voor andere vakken, de studiehouding, het sociaal-emotioneel functioneren en de [rapportcijfers](#).

### Verdiepen

Als je de leerlingen hebt geselecteerd die in aanmerking komen voor ondersteuning voor leesvaardigheid en je wilt een idee krijgen van welke ondersteuning nodig is, zou je kunnen kijken naar de **resultaten voor woordenschat Engels**:

- 5a Als de leerling voor woordenschat één of twee niveaus onder het toetsniveau scoort, zou het om een leerling kunnen gaan die **in het algemeen moeite heeft met Engels**. Remediëring op het gebied van leesvaardigheid alleen is dan mogelijk onvoldoende. Onze tip is om voor deze leerlingen **een intensieve aanpak te overwegen**, zodat de beheersing van het Engels in het algemeen kan worden vergroot.
- 5b Als de leerling voor woordenschat op of boven het niveau van de toets presteert, kun je één **oorzaak voor de zwakke prestatie voor leesvaardigheid uitsluiten**. Zeker als de leerling bij een vorige volgtoets ook al op of boven niveau scoorde voor woordenschat. Remediëring op het gebied van leesvaardigheid in het algemeen lijkt in dit geval meer voor de hand te liggen. In de **domeinrapportage voor Engels** kun je zien welke subdomeinen worden bevraagd en hoe de leerlingen hierop hebben gescoord.

### Interpreteren

- 1 In de **vakrapportage Rekenen-wiskunde** (zie rapportage op volgende pagina) kun je zien hoe de leerlingen hebben gescoord voor Rekenen-wiskunde. Met behulp van kleursignaleringen kun je snel nagaan of leerlingen op niveau hebben gepresteerd, daaronder of daarboven.
- 2 Om de leerlingen te selecteren die behoefte hebben aan ondersteuning, kun je ze ordenen van zwak naar sterk presterend.

## Vakrapportage M1a, Toets 1, Rekenen-wiskunde

Toets			Klas	Vak			
Selectie 1			M1a	Rekenen-wiskunde			
Zoeken op leerlingnaam			2	4			
Voornaam	Achternaam	Niveauserie	Functioneringsniveau	Groei	Referentieniveau	Signaal	
Boa	Horst, van der	gl/tl	bb		<1F		5
Christina	Horst, van der	gl/tl	bb		<1F		
Rashid	Horst, van der	gl/tl	bb+		<1F		
Istvan	Horst, van der	gl/tl	kb-		<1F		
Diederik	Horst, van der	gl/tl	kb		<1F		
Joan	Horst, van der	gl/tl	kb		<1F		
Xavier	Horst, van der	gl/tl	kb		<1F		
Alessia	Horst, van der	gl/tl	kb		<1F		

- 3 Bepaal vervolgens **welke leerlingen je in aanmerking wilt laten komen voor extra ondersteuning of uitdaging**. In het eerste geval, zou je je kunnen beperken tot de leerlingen die twee niveaus onder het eigen niveau presteren. Zij hebben een donkerroze kleursignalering gekregen. In een niet-coronasituatie, zou ongeveer vijf à tien procent van de leerlingen zo'n signalering krijgen. Je kunt er ook voor kiezen om de selectie van leerlingen die in aanmerking komen voor extra ondersteuning te baseren op meerdere gegevens. Daarmee ga je de analysefase in.

### Analyseren

- 4 Het metertje geeft aan **hoe de leerling voor Rekenen-wiskunde heeft gepresteerd ten opzichte van de vorige volgtoets** van het Cito Volgstelsel VO. Als de leerling op hetzelfde niveau is gebleven, staat de wijzer van het metertje in het wit. Is de leerling één of twee niveaus gezakt, dan staat het metertje in het roze en als de leerling één of twee niveaus is gestegen, dan staat de wijzer in het blauw. Bij het analyseren van resultaten van het volgstelsel, adviseren we om zo breed mogelijk te kijken. Dus niet alleen naar de resultaten op het toetsmoment zelf, maar ook naar de groei en, in overleg met de mentor, naar resultaten voor andere vakken, de studiehouding, het sociaal-emotioneel functioneren en de [rapportcijfers](#).

### Verdiepen

- 5 Als je de leerlingen hebt geselecteerd die in aanmerking komen voor ondersteuning en je wilt een idee krijgen van het soort ondersteuning nodig is, zou je kunnen kijken of er een signaal wordt gegeven in de vorm van een zwart uitroepteken. Dit betekent dat er een groot verschil is tussen de prestaties op de verschillende domeinen van Rekenen-wiskunde. In de **domeinrapportage voor Rekenen-wiskunde** kun je zien welke domeinen worden bevraagd en hoe de leerlingen hierop hebben gescoord.

## 2 Interpretieren en analyseren op groepsniveau

### Interpreteren

Hoe heeft een afdeling (bijvoorbeeld alle leerlingen die de toets hebben gemaakt op niveau vmbo gl/tl) op de toets gescoord voor de kernvakken Nederlands, Engels en Rekenen-wiskunde ten opzichte van het landelijk gemiddelde?

Het gemiddelde functioneringsniveau van een afdeling staat in het [klassenoverzicht](#) bij 'Klassentotaal'. Het landelijk gemiddelde wordt aangegeven door de stippellijn.

Zijn er klassen die behoefte hebben aan extra ondersteuning voor één of meer kernvakken?

Kijk in het [klassenoverzicht](#) naar het gemiddeld functioneringsniveau van elke klas. Zodra een klas in het lichtroze deel valt komt deze mogelijk in aanmerking voor extra ondersteuning.

**Tip 1:**  
Beperk je bij Nederlands en Engels tot **leesvaardigheid** (woordenschat is meer ondersteunend).

**Tip 2:**  
Check wel nog even in de **mentorrapportage** of extreem sterk of zwak presterende leerlingen het groepsgemiddelde vertekenen.

### Analyseren

Passen de resultaten van de afdeling of van de klas bij de eerdere toetsresultaten?

**Kijk naar het klassenoverzicht** van eerder afgenomen volgtoetsen en ga na of de resultaten op niveau zijn gebleven of niet.



## Verdiepen

Hoe verhouden de scores zich tot het beeld dat je hebt van een afdeling of van een groep?

Kijk naar de **rapportcijfers van een klas en van een afdeling**. Geven deze hetzelfde beeld? Ga dan verder met de verdieping. Wijken deze af? Ga na waar dit aan kan liggen. Zaken die een rol kunnen spelen zijn:

- De toetsen van het Cito Volgsysteem VO meten **'wat er is blijven hangen ten aanzien van de vaardigheid als geheel'** terwijl rapportcijfers meer betrekking hebben op **'een specifieke hoeveelheid stof waarvoor geleerd kan worden'**.
- Bij toetsen die meetellen voor het rapport kan de norm makkelijk worden bijgesteld, terwijl de normen van het Cito Volgsysteem zijn **gebaseerd op een landelijke benchmark**.

Hoe verhouden de verschillende kernvaardigheden zich ten opzichte van elkaar?

Vergelijk in het [klassenoverzicht](#) de **gemiddelde vaardigheidsscores** voor Nederlands, Engels en Rekenen-wiskunde. Als een klas op meerdere leergebieden in het roze scoort is de kans groot dat het een klas is die extra aandacht nodig heeft. Deze informatie is waardevol bij het vaststellen **van de reële ambities voor de klas**. Hier geldt ook de tip in de mentorrapportage te checken of het groepsgemiddelde niet wordt vertekend door enkele extreem presterende leerlingen.

## Klassenoverzicht Toets 1 vmbo gt

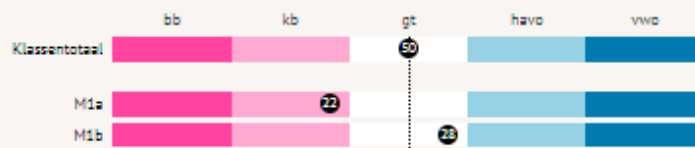
Schooljaar 2020-2021

	Schooljaar	Toets	Niveauserie
Selectie	2020-2021	1	vmbo gt <span>✕</span>

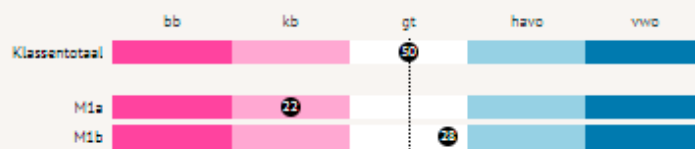
### Gemiddeld functioneringsniveau

#### Nederlands

##### Leesvaardigheid

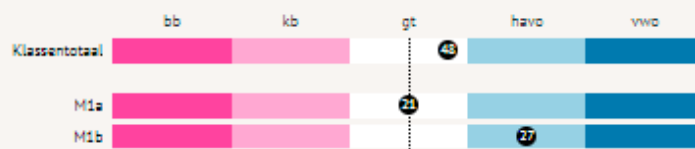


##### Woordenschat

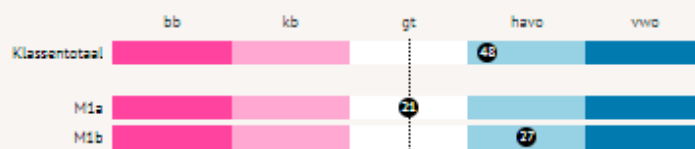


#### Engels

##### Leesvaardigheid

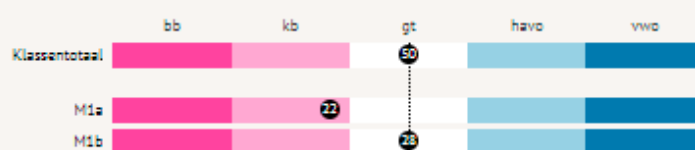


##### Woordenschat



#### Rekenen-wiskunde

##### Totaalbeeld



# Handleiding

Cito Volgsysteem VO  
voortgezet (speciaal) onderwijs

## Handleiding

Zo helpt het volgsysteem  
tijdens het NPO

### **Cito**

Amsterdamseweg 13  
Postbus 1034  
6801 MG Arnhem  
T (026) 352 11 11  
klantenservice@cito.nl  
www.cito.nl

© Cito B.V. Arnhem (2022)